

בגין נואם
לבסוף: קורן מאושר

„הוא לוחם שנית על קו ברית“ התלוצץ אחד היושבים ביציע.

● **אורה נמיר** (עבודה) נאמה נאום מפא"י קלאסי מן הימים הטובים של מיפלגה זו, כשהיא מעלה על הנס את ערכים החברתיים שכבר גשכחו, ומשכנעת את המאזינים המעטים כי אכן היא מאמינה בהם.

● **יצחק רבין** (עבודה) נמנע מכל פהלמס, בניגוד ליריבו שימעון פרס ב־פתיחת הוויכוח, יומיים לפני כן. הוא רמז שבגין קיבל את גישתו שלו: לגמור קודם בגיורה אחת, ולגשת רק לאחר מכן למשא־ומתן בגורות האחרות.

● **שלמה הורניץ** (אגו"י) נאם נאום של חנופה אישית בלתי־מרוסנת למנחם בגין. „כמה מיליונים זה יעלה לקופת־המדינה?“ שאל אחד הח"כים בדאגה.

● **חיים דרוקמן** (מרפ"ל), אחד הגיי־צים הקיצוניים ביותר: זה לא הסכם של שלום לישראל, אלא הסכם של שלום על ישראל.

● **אמנון רוזנשטיין** (ש"י) נאם נאום חיוור, שהוכיח מחדש שלמיפלגה זו אין מה לאמר בענייני מילחמה ושלום.

● **אריק שרון** (חרות) הגיש אולטימטום מוסווה לבגין, ופתח לעצמו דלת אחרי רית של נסיגה מן הנסיגה: הוא תומך ב־הסכמים „מתוך אמונה שהממשלה תעמיק את יתדותיה ביהודה ובשומרון“.

● **יגאל אלון** (עבודה) הציג בצורה ה־מוצלחת ביותר את העמדה המגוחכת של מיפלגתו, תקף את בגין על שוויתר על כל סיני.

● **עזר וייצמן** (חרות) דיבר קצרות על הפריסה הביטחונית החדשה, במישפ־טים הקצרים והמקוטעים של טיים המדווח לבסיס שלו באלחוט.

● **מישה דיין** (משה דיין) נאם נאום שקרני מזהיר, כשהוא טוען במצב נחושה: אמרנו תמיד ושהיישובים יתיישרו לפי תי־גבול, ולא הגבול לפי היישובים. היה זה התיפך המחולט ממה ושתאמר בעשרות נאומים מאז 1967.

● **אף מידה אחת**. הרים מבין 19 מצביעי־נגד 17 הנמנעים הקדישו את רוב דיבריהם להוכחה כי הסכמי־השלום יובילו למדינה פלסטינית, או לפחות לאחבון בל „יהודה, שומרון וחבל־עזה“. כשעלה מנחם בגין להישב, נקט בטכסיס בן־גוריוני ישן: הוא „היררה בכל רם“, שפך קיתונות של בוז ולעג על מתנגדיו הישנים והחדשים, סיפר סיפורים מקפידיווידי.

הכל הקשיבו בדריכות מרותקת, ביועם שהם עדים להצגה גדולה. אחרי המחצית הראשונה של נאומו החל בגין עצמו ליהנות מעצמו בגלוי, התלוצץ והיתל, והחל קורן מאושר גובר הולך, למרות ש84 מצביעי־הבעד היו פחות מכפי שציפה.

כשסיים את חבריו, לא ישם איש באולם וביציעים המלאים לב לכך, שהוא לא השיב אף במילה אחת על השענות כבודת־דמיסקל שהושמעו נגדו, לגבי עתיד הגדה המער־בית ורצועת־עזה.

טוב. בין השאר סיפק הסבר חדש לתפנית החדה שחלה בגישתו של מנחם בגין. הס־ביר גרוס, על פי התנ"ך (ספר משלי) ז־המפחשים: אדם רגיל חופשי להחליט בין טוב ורע. אך אין חופש כזה למלך. הקדושר ברוך־הוא נטל מן המלך את חופש־הבחירי, והמנחה אותו בעצמו, כי בהחלטותיו תלוי גורלם של הרבים.

● **שלמה הירל** (עבודה) הוכיח כי ה־הסכם מוביל למדינה פלסטינית, ועל כן פסל אותו.

● **יוסף שריד** (עבודה) הוכיח כי ה־הסכם מוביל למדינה פלסטינית, ועל כן חייב אותו.

● **דב שידנסקי** (חרות), שהוא חסיד ארץ־ישראל השלמה, אך שלא העז לקום בגלוי נגד בגין, נאם נאום של התלבטות מפורטת, שהתביל להימנעות.

● **זוכה אריאב** (שלי) קרא קטעים מסיפרו, ארץ הצב, שביגללו נטש בשעתו את מיפלגת־העבודה. על פי הכתוב, הוא חייב את ההסכם עם מצריים ותבע ההסכם דומה עם הפלסטינים.

● **עוזי ברעם** (עבודה) הפתיע חבים כאשר התגלה, במאחר, כחסיד נלהב של התנועה למען „שלום עכשיו“, ואף סיים את דבריו בשתי מילים אלה.

● **קלמן כהנא** (פא"י), אחד הניציעים הקיצוניים בכנסת מאז ומעולם, מתח ביקור־רת אדים וחריפה על בגין. דעתו: הממש־לות התקדמות יכלו להביא שלום טוב יותר, אך נבלמו על־ידי בגין. הוא מנה את ויתור־רי בגין החדש, שבגין הקודם היה מתנגד להם בשפף־קצף, כגון הווייתור על גבולות־ביטחון ועל הרצף הטריטוריאלי לזשארם־אלישיד, וההסכמה להצבת אנשי או"ם בשטח ישראל.

● **אמנון לין** (לעם) הציע לפוצץ את ההסכמים בדרך מתחכמת: להודיע מראש כי ישראל תסתלק מהם, אם ידרשו הער־בים את הפסקת ההתנחלות בגדה וברצועה.

● **עמום הדר** (עבודה), בן־דודו של דיין ונץ קיצוני, ניפא את מות ההתיישבות בשטחים המוחזקים. המתיישבים הפוטנציא־ליים ילמדו לקח, ולא ילכו עוד להתנח־לות במקומות אלה. ההתנחלויות הקיימות תתפרקנה מאליהן, בהדרגה, וחבריהן ית־גבשו הביתה.

● **שודמית אלוני** (ר"ק), אשתו של הממזנה על בניית אופירה: צריך להתרכז מעתה בבניית הארץ. אין טעם להתקים ישר־בים נוספים, שיהיה צורך לפרקם בבוא היום.

● **יוסף רוט** (חרות): כמו מדינת־הצללבנים בימי צלאח־אל־דין, תושמד מדי־נת־ישראל בשלבים.

● **חיים ברייב** (עבודה) תקף את בגין מימין, הסתמך על סיירוס ואנס, שאמר כי מועצת־האוטונומיה תהיה „ממשלה פלסטי־נית לתקופת־המעבר“. הוא טען כי לממש־לת בגין חסרים הכישרים לנהל משא־ומתן — כאילו 50 ישנות שילטונה של מפא"י לא הספיקו לזו להוכיח את כישוריה.

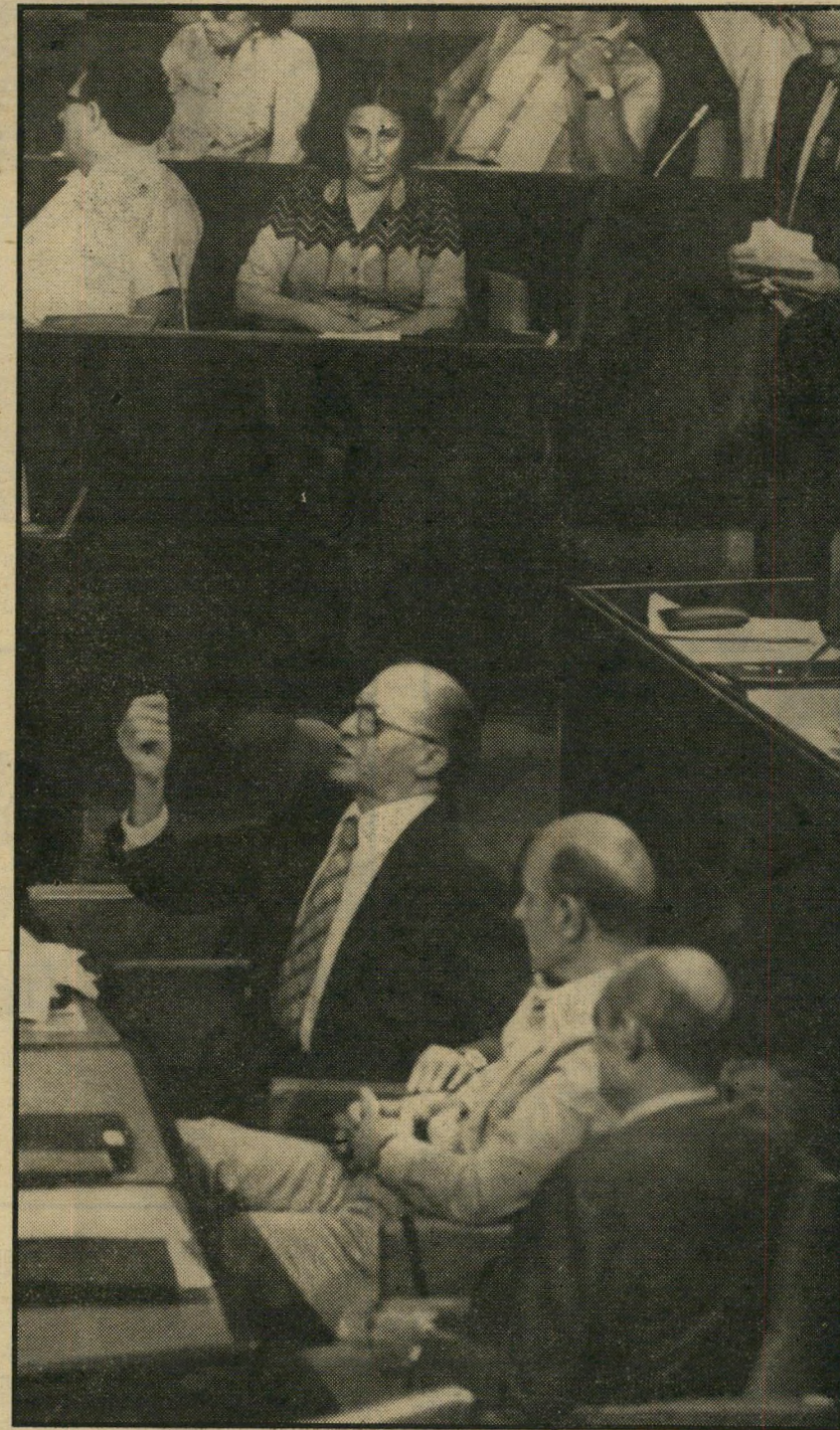
● **יורם ארידור** (חרות): ההסכמים הופכים לאשלייה את העיקרון שיהתייש־בות יוצרת גבולות.

● **גד יעקובי** (עבודה): בגין אומר שרעיון הפשרה הטריטוריאלי הוא שמנע שלום. משמע ש־ישראל היא שמנעה עד כה את השלום.

● **מאיר זילנר** (רק"ח) הטיף נגד ההסכמים, מפני שאינם פותרים את ה־בעייה הפלסטינית. חבריו היו הסבר טוב להימנעות מהצבעה, אך רק"ח הצביעה נגד. לכך היה רק הסבר אחד: עמדתה של

האופוזיציה החדשה בכנסת, היחידה ש־נותרה (מילבד רק"ח). המעמד החדש השתקף ביחס לדבריה: הספסלים התמלאו כאשר נודע שהיא עומדת לנאום. ההקשבה הייתה דרוכה, כפי שהכנסת הקשיבה ב־שנים עברו רק לדבריו של מנחם בגין עצמו. יושבי היציעים, שהיו באותה שעה מאותרת מלאים עד אפס מקום, עצרו את נשימתם.

לעומת כהן, היה משה שמיר עלוב למדי. במיוגון התלוצצו: „פעם נגמר לו סטאלין. עכשיו נגמר לו בגין. נשארה לו רק גאולה כהן.“ לשיא החוצפת הגיע שמיר כאשר

בגין קורא קריאת־ביניים, גאולה כהן זועמת*
„אתה מקווה שלא יהיה שלום!“

ברית־המועצות. ההימנעות של צרלי ביטון היתה רמז ראשון לפילוג בעתיד.

● **זלמן שובל** (לעם) היה במצוקה: חבריו הצביעו נגד, אך הוא לא רצה לע־שות כן, מפני שהוא מחויק, בזכותו של משה דיין, בתואר של יו"ר הוועדה להסב־רת־חוק. על כן נמנע. נאמו היה נאום מפא"י קלאסי בזכות הפשרה, והיה צריך להחבילו להצבעה בעד.

● **אהרון ירליין** (עבודה), חבר־קבוץ, נאם את אחד מטאומי הטובים, כרגש אמ־תי, הביע את לבטי ההתיישבות העוברת מול פני הצורך לפרק ישובים. הוא הצביע בעד.

● **יעקוב גרוס** (אגו"י) הפתיע בנאום

דיבר בפאטוס על „היהודי המוכן להילחם“, ברמז שהוא אחד כזה. אולם שמיר, סופר המילחמות, לא לחם אף יום אחד בחייו. בימי הקרבות הגדולים של תש"ח ישב סבתי־הקשה של תל־אביב, לבוש במדים המצוחצחים של קציני־תרבות.

קרא לו בגין, באמצע הוויכוח: „אתה הרי מקווה שלא יהיה שלום!“

● **מי אשם בשלום?** שאר עשרות ה־ח"כים הוסיפו, איש־איש, את חלקו לווי־כות. בין השאר:

● **אבא אבן** (עבודה): מי ישמתנגד ל־וויתור על חלק מן השטחים הכבושים, יגיע, בשלבים, לוויחור על כולם.

● **חייקה גרוסמן** (מרפ"ל): ראתה את עיקר הבעייה במאבק נגד תקמתה של מדי־נה פלסטינית.

* ליד בגין: דיין וידין.